

veniunt, ut illos in perniciem trahant. Quinam sunt hi falsi Prophetae? sunt inquam illa trias, Mundus, Caro, & Dæmon! Detegamus illorum imposturas ad nostram cautelam! 1. Mundus, ut peccatores in malo firmet, imo audaciores, & impudentiores reddat, decipit illo exemplo peccatorum, qui salvi facti sunt! Verum attendite! Misericordiae Divinae exempla non sunt trahenda in consequentiam! ex eo, quod latro a dextris salvatus sit, non sequitur etiam alium a sinistris salvari debere. Mundus quam lata prophetavit Ammano, & suspensus in patibulo crepuit. (Vide Barz. Serm. 49. §. 1.) 2. Caro sub spe futuri temporis suadet peccatorum dilationem poenitentiae: Dicit nunc frui bonis, ede, bibe, lude, cum senueris, sat temporis habebis ad orandum & tristandum. Sic decipit Epulonem, eumque immisericordem fecit erga Lazarum: credidit Epulo deceptionem, & damnatus est. &c. 3. Dæmon decipit peccatorem praesumptione Misericordiae Dei: sic primis parentibus persuasit efum vetiti pomi, inquam: tantum abest, ut poenam metuere debeatis apud Deum, ut portus felicitatem vestram promotori sitis: *Evitis sicut Dii*. (Vide Barz. Serm. 49. §. 2. 3. & 5. &c.) Quisquis ergo salvari cupit, caveat hos falsos Prophetas! si propter eorum deceptiones unus unicuique fuisset damnatus, digni essent aeterna fuga & odio, quanto magis fugere & odisse illos oportet, cum propter illos millei ac millei damnati sunt. &c.

Quomodo caelum vim patitur, & violenti rapiunt illud.

2. Non omnis, qui dicit mihi Domine Domine, intrabit in regnum caelorum. Matt. 7. Non datur duplex calum, hic & ibi! nec est possibile in hac vita jocari, laturari, epulari cum mundo, & post mortem aeternum regnare cum Christo. Huic, aut illi renuntiandum est, quia caelum vim patitur, & non nisi violenti rapiunt illud: Dicere autem Domine Domine non est violentum. In quo ergo consistit hac violentia? consistit in eo, quod homo Christianus vim facere debeat, & vim pati. Audiamus quomodo! 1. Homo Christianus, si salvari cupit, vim facere debet caelo: sicut urbs munitissima non expugnatur nisi laboriosa obsidione, machinis curulis, tormentorum globis, subterraneis cuniculis, & strage inimicorum; ita caelum non expugnatur, nisi

orando, jejunando, lacrymando, pauperibus subveniendo, carnem mortificando. sibi sunt adus violenti, quibus Christianus se probat esse caeli candidatum. Ponamus, quod vanus & commodus, qui nunc volupratus, divitiis, & honoribus inhiant, olim in morte ad Deum dicturus sit verbis illis Davidicis: *Tuas sum ego!* ridebit a toto caelo, ait S. Ambrosius: Reclamabit libido, & dicit meus es! Veniet avaritia, & dicit meus es! Veniet ambitio, & dicit, tu plane meus es! (Vide Barz. Serm. 49. num. 29.) 2. Homo Christianus, caeli candidatus etiam vim pati debet. Sicut aqua calida, & lapis suspensus in aere sunt in statu violento; ita Christianus, dum pugnat contra inimicos, id est, contra congenitas inclinationes, & passiones habitatas animi, vim pati debet haud exiguum: Inclinat caro ad delicias, ad jocos, ad nugae, inclinatur inveteratae consuetudines ad consortia prava, ad epulas, ad choreas, inclinatur innata superbia ad dignitates, ad iram, ad vindictam; haec omnes passiones compescenda, & mortificandae sunt, quod certe facile non est, sed violentum. (Vide Tit. Mortificatio sensuum &c.) Quis autem est qui hanc violentiam sibi infert, & caelo? ex centenis nec unus! omnes sperant salvari per illud: *Domine, Domine!* &c.

De signis praedestinationis.

3. Omnis arbor, quae non facit fructus bonos, excidetur, & in ignem mittetur. Matth. 7. Magna est differentia inter arborem, quae destinatur ad ignem, & aliam, quae ad transplantationem! illa succiditur, ista eradicatur: prior radices relinquit in terra, altera una cum radicibus transfertur in aliam terram. Ex hoc praedidio facis facere volo interrogationi satis frequentem inter Christianos! O Bone Deus, inquam, quid de me fiet? an ero aliquando in numero eorum, qui ad caelum praedestinati sunt, vel illorum, qui reservantur ad ignem? Attende! dabo signa prognostica, faciem mihi praesentem S. Euthymio, qui in textum pro themate allegatum ita gloriatur: *Securis est mors, arbores sunt homines, radices eorum vita, ignis est gehenna*. 1. Ante omnia perpendendum est Evangelii essatum: Omnis arbor bona bonos fructus facit: per fructus bonos intelliguntur opera bona, omni homini Christiano necessaria: vel enim versatur in

statu

statu primae innocentiae, vel poenitentiae; si innocens est, opera bona sunt instar olei, quo lampas ardens conservari ac nutrirī debet: sicut deficiente oleo deficit lumen, ita deficiente operum nutrimento deficit innocentiae decus. 2. Quodsi effasum est oleum, & successit status poenitentiae, opera sancta necessaria sunt, ut pravi habitus destruantur, eum in modum, quo frigida calidis curantur. Non sufficit hic una confessio, sed actus contritionis per omnem vitam prorogari debent. 3. Quod si vita ad finem vergit, quæro, an arbor succidatur, aut eradicetur? si succiditur, & radices, id est, pravi habitus, terrena affectiones, & desideria voluptatum, divitiarum, vanitatum remaneant, cheu! pessimum signum est, arborem destinari ad ignem. Si vero arbor radicitus evellatur, id est, si animus a terrenis affectibus liber & purus sit, plaude Christiane! signum est, quod in hortum paradisi, in caelestem patriam transferendus sis. Vide Barz. Serm. 30. §. 1. Item Serm. 49. n. 2. ad finem.

Domina VIII. post Pentecosten.

De danda ratione circa bona fortune, nature, & gratiae.

1. **R**edde rationem villicationis tuae. Luc. 16. Arduum est examen juvenum, quod ad finem anni scholastici pro ascensu aut pro premio subire debent;itant, tremunt. Rigorosi est examen maleficorum, ubi de vita & tormentis agitur; expallescunt miseri, & deliqua patiuntur. Terribile autem praeter ceteris cor palpitabat, ajebat, tu es reus criminis, te ad mortem condemno. Mi Christiane, cum hodiernum Evangelium praelegi audisti, an non cor tibi palpitabat, cogitanti, quod coram Divino Judice, falli & fallere nescio, rationem dare debebis de crimine furti, quo Deo debitum honorem furatus, & donis acceptis pessime ad peccata abusus es? Loquamur solum. 1. Donum Dei fuit, quod dedit tibi Intellectum satis perspicacem, quomodo usus es? omnia vana addidit, saltare, equitare, digladiari? leguntur libri faceti, superstitiosi, haeretici? solae verae scientiae, quae fidem, Dei gloriam, & animae salutem concernunt, negliguntur! Disputas de rebus naturalibus, & politicis Latine, Gallice, Italice ut Doctor, verum de supernaturalibus ad virtutem & perfectionem pertinentibus loqueris ut puer? quid dicit Divinus Juxdex ad hanc negligentiam? 2. Donum Dei est perfecta corporis valetudo, quomodo hac utus es? Nempe ad ebrietates, ad decumanos haustus, ad convivia immoderata: cum autem adveniebat

me & inopia perire permisisti. 2. Rationem reddere debebis circa *Bona Naturae*, quomodo usus sis valetudine, corporis robore, an ad nugae, ad delicias, ad ebrietates? interrogaberis, cur talenta in terram defoderis? cur intellectum satis perspicacem neglexeris exornare his scientiis, artibus & principis, quae possunt eedere ad Dei gloriam, & animarum salutem? &c. 3. Rationem reddere debebis de *Boni gratia*, quomodo te habueris ad inspirationes internas, & admonitiones externas: an pia proposita in- & extra confessionem concepta Deo fideliter servaveris? an gratias Sacramentalis diligenter custodieris, & contra occasiones periculosas obmueris? &c. Vae tibi, si villicus inutilis, & infidelis inveniaris, &c. Vide Barz. Serm. 2. §. 1. Item Lib. VII. Tit. Divinita. Lib. V. Tit. Sanitas corporis. Item Lib. 1. Tit. Gratia Dei, &c.

De danda ratione circa dona a Deo accepta.

2. *Redde rationem villicationis tuae. Luc.*

16. Marchioni Gonzagæ oblata sunt decem malefactores, de quibus certo asserabatur, unum ex his commississe furtum Principis in civitate factum. Sapientissimus Princeps examinavit unum post alterum, negantibus autem omnibus, pectora eorum manu tangebatur, & deprehensus uno, cui praeter ceteris cor palpitabat, ajebat, tu es reus criminis, te ad mortem condemno. Mi Christiane, cum hodiernum Evangelium praelegi audisti, an non cor tibi palpitabat, cogitanti, quod coram Divino Judice, falli & fallere nescio, rationem dare debebis de crimine furti, quo Deo debitum honorem furatus, & donis acceptis pessime ad peccata abusus es? Loquamur solum. 1. Donum Dei fuit, quod dedit tibi Intellectum satis perspicacem, quomodo usus es? omnia vana addidit, saltare, equitare, digladiari? leguntur libri faceti, superstitiosi, haeretici? solae verae scientiae, quae fidem, Dei gloriam, & animae salutem concernunt, negliguntur! Disputas de rebus naturalibus, & politicis Latine, Gallice, Italice ut Doctor, verum de supernaturalibus ad virtutem & perfectionem pertinentibus loqueris ut puer? quid dicit Divinus Juxdex ad hanc negligentiam? 2. Donum Dei est perfecta corporis valetudo, quomodo hac utus es? Nempe ad ebrietates, ad decumanos haustus, ad convivia immoderata: cum autem adveniebat

V

dies

dies jejunii, dolebas imbecillitatem stomachi. Quid dicit Divinus Iudex ad hanc tepiditatem? &c. 3. Donum Dei fuit estimatissimum Tempus vitæ factis proximæ, quomodo usus es? Proh dolor! ad otium, ad somnum, ad nugas, ad inutiles confabulationes, in popinis, in comædiis, in ambulationibus, tres, quatuor, aut quinque horas continuas consumpsisti, cum autem Verbo Dei interesse, aut sacrum dimidia hora audire debebas, tempus nimis longum, & mora tibi molesta videbatur. Quid dicit Divinus Iudex ad hanc salutis incuriam? &c. Vide Tit. Intellectus animæ. Item Sanitas corporis. Item Tit. Acedia, Tepiditas &c.

De obligatione correctionis fraternæ.

3. Quid hoc audio de te? Luc. 16. Ne modo credat, quod sibi soli vivat! vivit etiam proximo, cuius curam habere, & tam commoda promovere, quam mala avertere, Jure Divino, & naturali tenetur: Mandavit unicuique de proximo suo! Sicut ergo, cum Viatorem semicæcum vides fossæ ingenti aut crepidini fluminis appropinquare, illum admonere, & in viam securiorem revocare teneris: ita & cum videris proximum a via salutis aberrantem, inferno approximare, obligaris illi remedio correctionis fraternæ succurrere. Hæc certa omnia sunt, ita, ut solum circa modum, tempus & personam explicandum, quomodo fieri debeat correctio? 1. Queritur, a quo facienda sit? Respondeo, Principaliter facienda est a Superioribus, Patribus, ac Patribus-familias, qui ad vitam subditorum, filiorum, & famulorum tenentur esse centoculi: quodsi Superior non sis, non ideo exemptus es a lege correctionis vel per teipsum, vel per delegationem ad Superiorem procuranda; quia semper malum est, aliorum putredines occultare, prout loquitur Chrysolomus. 2. Queritur, quando facienda sit? Respondeo, quando certo constat peccale fratrem tuum, & certo spes emendationis superest &c. 3. Queritur, quomodo facienda sit? Respondeo, non ex ira aut vindicta, sed cum discretione in spiritu caritatis, inter te & ipsam solum, sine diffamatione delinquentis: Filium prodigum Pater prius vestiri voluit, ut ipsi soli nota esset ipsius nuditas, &c. Vide Lib. VI. Tit. Correctio Fraternæ. Item la Selve Fer. 3. post Dom. 3. Quadrag.

Dominica IX. post Pentecosten.

De arcana peccatorum mensura a Deo statuta.

1. **E**O quod non cognoveris tempus visitationis tuæ. Luc. 19. Herodem Maximus, Magnus Alexander, verum oppugnaturus, in conspectu civitatis faciem accendere, obfessi que significare solebat, quamdiu fax arderet, superesse venæ; & gratæ tempus: illa autem extincta, decretam esse crudelissimam civium stragem & urbis ruinam. Eundem in morem Dominus Deus, impietati orbis Hierosolymitanæ terminos posuit! quadraginta annis post occisum Dei Filium, cum penitentiam non ageret, terribili exitio funditus everta est, ita ut lucuosior Historia vix ab orbe condito invenitur. (Vide Foresti Hist. in Vita Titi Imp. part. I.) Quid ex hoc præliudio eruo? Horribilem Veritatem, qua audita peccatori ambæ aures tinnire debent! Deus cutitbet peccatori talem faciem, id est, arcanum peccatorum numerum & mensuram statuit, qua completa definit tempus misericordiz, & ingruit tempus implacabilis iustitiz. Ut veritatem hanc cordi, cum timore Domini imprimamus, præmittenda sunt aliquæ positiones. 1. Positio est, Peccator non solum Misericordiam, nec solum Iustitiam respicere debet; non solum illam, ne præsumat, nec solum istam, ne desperet! cum populus Israel terram promissam ingrederetur, pars una stetit supra montem Garizim, altera supra montem Gebal, illa clamare debebat Benedictionem, ista Maledictionem, idque simul & semel, ne Misericordias Domini audirent sine Iustitia, nec Iustitiam sine Misericordia. Cum intueretur Crucifixum, a dextris videmus latronem salvatum, a sinistris latronem reprobatum, &c. (Vide Barziam Ser. 10. n. 14. & seq.) 2. Positio: Etiam si Misericordia Dei infinita sit, habet tamen certam mensuram: Christus a Discipulis abiit ad iaculum lapidis, lapis autem propius aut longius potest projici: Aliud enim est Misericordia in se, aliud in suis miserationibus, illa infinita est, non autem ista: *Multa sunt miserationes e.* 1. Part. 1. Pliæ.

Pharao male confidit, viam Israelitarum per mareciam sibi permeabilem esse, &c. (Vide Ibid. Et Barz. Ser. 13. num. 15.) 4. Positio: Cum arcana peccatorum mensura completa est, definit Misericordiz tempus, & ingruit pœna iustitiz: eaque mensura non æqualis, sed inœqua est. Nabuchodonosor respicit, & salvatus est, & Nepos illius Balthazar ob eadem peccata damnatus. (Vide Ibid. Et Barz. Ser. 12. n. 14.) Quid ex his Positionibus conclusionis eruitur? Illud certe, omne peccatum timendum esse ultimum, &c.

Christiannus salvari cupiens consideret præterita, præsentia & futura.

2. **S**i cognovisses & tu! Luc. 15. Quid Benignissimus Redemptor per hæc verba insinare voluit infelici Hierosolymæ? voluit illi exprobrare incredulitatem, obstinaciam, & duritiam cordis, dicendo, si credidisses, quæ tibi a me, a meis Discipulis, & Apostolis dicta sunt, ruinæ & excidii pœnam evadere, & in civitatem sanctam migrare potuisses! O miser peccator, patere ut inculcem tibi hæc verba, si cognovisses, id est, si solitudine domestica nonnunquam seria cognitione considerares præterita, præsentia & futura, nã tu certo ex peccatore in penitentem, ex tepido Christiano in sanctum migrares. Age 1. Cogita *Præterita!* perpende Bonum quod omisisti, malum quod commisisti, & tempus quod perdidisti! O quoties Deo & proximo servire, & merita augere potuisses per preces, elemosynas, jejunia, aliaque opera, tu tamen infructu libertate ad jocos, ad nugas, ad familiaritates effusus, præcepta fere omnia violasti! negare non potes, convincit te tua conscientia! 2. Cogita *Præsentia!* nempe vitæ breviteratem, salvandi difficultatem, salvandorum paucitatem. Multi tui similes ad mortis confinia adducti, vitam hanc velut somnium intuebantur: dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt in manibus suis! lugebant, tremebant, stebant, quod opinione citius morbo extremo correpti nihil meritorum per annos vitæ suæ pro æternitate collegerint, &c. 3. Cogita *Futura!* videlicet Iudicium, quo nihil terribilius, & infernum, quo nihil incoherabilius! si necdum penitentia expiatus & morte præceptus sistas Divino Iudici, quo lucrum, qua desperatione comparebis, quam sententiam audies, quis erit locus tuus in æternitate? Eheu! si

hæc meditationes ad frugem non redunt peccatorem, eheu! conclamatum est! (Vide Tit. Penitentia, Infernus, Æternitas &c.)

De irreverentia in templo ejusque malis effectibus.

3. **I**ngressus in templum capiti ejicere venientes in illo & euntes. Luc. 19. Huc tandem fidei imbecillitas, & vitæ tepiditas perducunt Christianos, ut in domo Dei vix majori cum reverentia compareant, quam in domo profana, easque irreverentias coram Deo garriendo, jocando, ridendo committant, quas committere coram terreno Principe non audent. Grande malum, quo Deo, Proximo & sibi ipsis nocent. 1. Irreverentiz in templo sunt *injuriöse Deo*; quia sanctitatem loci, & Divini culcus profanant, contra illud Dei estatum: Elegi, & sanctificavi locum istum. 2. Irreverentiz in templo sunt *proximo scandalosæ*, quia ipsi contemptum rerum sacrarum inspirant: amicitie ille reverentiam Deo debitam, & impudenter fatuus putat esse licitum, quod est commune & publicum. 3. Irreverentiz in templo sunt *ipso perniciosæ*, quia studium orationis nos privant; quomodo enim a Deo exaudiri speramus, quem in ipso loco, ubi exaudiri posuimus, ad iram & averfionem provocamus? &c. Vide Nicolaum Dijon Capuc. hæc Dom. Item Tit. Irreverentia in templo. &c.

Dominica X. post Pentecosten.

Bona opera multipliciter possunt esse mendosa.

1. **N**on sum sicut ceteri hominum; ... jejuno hic in Sabbato. &c. Luc. 18. Videant iacobundi, & presumptiosi, qui in suis meritis confidunt, & ceteros aspernantur, vidam ex hodierno Evangelio, quam parum de operibus meritorie glorianturum sit. Esto enim, quod juvenes, quod oves, quod largas elemosynas distribuas, & quam facile hæc opera a vanis intentionibus, sicut pannus a rinea, & pomum a latente vermulo corrumpuntur. Quænam sunt hæc tinea, & vermuli operum? Audi. 1. Bona opera sæpe vitiantur ex motivo mercedis vano & inani. 2. Ex mera consuetudine. 3. Ex naturali propensione. 4. Ex delectatione & solatio interno. 5. Ex

amore proprio. 6. Ex superbia, & vani amoris complacentia: quin ipsa etiam humiliatio saepe superbiam spirat: hic Pharisaeus gratias agit Deo, quod non sit sicut ceteri hominum, sed hoc tantum facit, ut sub humilitatis specie laudem suam tanto exemplar debuccinaret. S. Augustinus ait: *Ascendit quidem orans, noluit autem Deum rogare, sed se laudare.* *Eccl.* Vide Barz. Serm. 26. n. 15, & sequent.

In statu peccati mortali opera bona non sunt omittenda.

2. *Jejuno bis in Sabbato, decimas decimas do annuum que possideo.* *Eccl.* Luc. 18. Inter infelicitates peccatoris illa certe maxima est, quod in statu peccati constitutus nullum opus meritorium operari possit. Efto quod ore, jejunes, elemosynas large distribuas, tamen haec opera, ut in oculis hominum sint laudabilia, coram Deo nullius sunt meriti, quia Dei gratia deest: *Si distribuera in cibos pauperum omnes facultates meas, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest.* Sunt opera mortua sine vita, sunt palea sine tritico, sunt ignis fatuus, lucet non urit, sunt bombarda sine globo, strepitum facit non effectum. Si ita est, cogitat peccator, praestat otiosi, dormire, & genio indulgere, quam bona opera exercere! Valete precēs, jejunia, elemosynae! Falleris miser! per Dei amorem te rogo, ne desinas operari bene; quamvis enim opera tua ad Dei gratiam & caeli meritum nil prosint, tamen alias, ea quae magnas tibi afferunt utilitates! Percipe quales. 1. Conducunt ad *Temporalium consecutionem!* propter opera mortua Deus tibi auget bona fortune, familiam locupletat, periculosa agris tempestatem avertit, aliaque bona tibi confert, quae tu ipse tanti aestimas, ut illa aeternae salutis praeferas; sic Deus olim Romane Reipublicae justitiam mundi imperio coronavit, & hodie dum haereticorum, & infidelium opera bona terrena prosperitate compensat; quia etiam imagines bonorum operum, sicut Pater amat filii sui depictam imaginem. 2. Bona opera mere naturalia conducunt ad *Dispositionem ad gratiam,* & sunt media, quae prodesse possunt ad penitentiam & conversionem. Ideo Salvator in Evangelio cuidam Scribae sinistra cum intentione interroganti respondit: *Non es longe a regno Dei!* fax recte extinguit, & adhuc fumigans facillime reacenditur, quam quae diu jam frigescit: ita peccator, qui

bonis studet operibus, facillius ad frugem reducit, quam qui ab omni bono opere abstinentes frigescit, &c. 3. Opera in statu peccati perfecta conducunt ad *assuetudinem bonorum operum.* Verum in statu peccati non aperit ostium, sed tamen exemplar praebet secundum quod alia ex ferro, quae aperiatur, fabricari possit: ita orationes, elemosynae, & alia opera, quae peccatores faciunt, sunt forma, juxta quam ipsa opera deinde facilius, sed majori valore a peccatoribus jam penitentibus peraguntur, &c. Quapropter caveat peccator, ne solitas devotiones, dum in miserando statu peccati vivit, intermitat, ut viam sibi pareat, per penitentiam redeundi ad Deum. Vide P. Segneri Homo Christ. part. 2. Discursu 13. a n. 14. & seq. Item Vide Tit. Opera bona, &c.

Humilitas homini necessaria est convernens.

3. *Non sum sicut ceteri hominum.* Luc. 18. Quis non indignetur fastuoso throno: a Deo vult auxilia & gratias emendicare, & se fastuosa cervice super omnes homines virtute eminere glorietur: quid hoc est aliud, ait S. Bernardus, quam quod Pharisaeus hic stipem mendicam, manus divitiis & auro-plenas ostendat. Econtra humillimus publicanus ne accedere quidem ausus ad altare misericordiam Dei super sua peccata implorans, justificationis gratiam secum in domum reportat. O Mundana pectora! mementote, quod superbia Luciferum e caelo deiecerit: *Similis ero Altissimo!* Mementote, quod superbia Adamum ex paradiso expulerit: *Eratis sicut Dei!* Humilliamini coram Deo caeli & terrae, atque in nihilum vestrum abjecti misericordiam implorate! causas autem humilitationis, mi Christiane, in teipso invenis innumeras: *Humiliatio tua in medio tui.* *Eccl. 9.* Enumeremus triplicem causam! 1. Memento, quis ante tempus fueris? Ante quinquaginta aut sexaginta annos purum nihilum; ex hoc Dei Misericordiam extractus, & creatus, in infantia quam inutilis & imbecillus! Baptismalem innocentiam, quam cito perdidisti, jam servus fatuus factus, & ad ignem infernalem destinatus antequam puerum exulis. 2. Memento quis jam modo sis? Dei Misericordiam & statu peccati crepus quam ingratus te exhibes liberatori tuo? quomodo respondes Domino tuo, quae industria studes intellectum aeternis ven-

ita

firatibus, memoriam Dei beneficiis, voluntatem virtutibus excolere? Nullus est fervor tuus, nullum desiderium fervendi Deo, ita, ut potius servias cupiditatibus, vanus, iracundus, impatiens, & ad quodcumque genus peccati propensus. 3. Memento, qualis futurus sis deinceps! an divinare potes, quid tecum futurum sit? vidimus nutare columnas firmamenti, imo & prolabi; quid de te fiet arundine fragilis, quae ad omnem ventum se inclinat? unde scis, quomodo sis moriturus, & post mortem quo perventurus? O mi homo, causas habes innumerabiles, te corde, ore, & opere profundissime humiliandi. Vide Mansi hac Dom. v. 14. n. 6. Item P. Segneri *Manna* an. 4. Martii n. 1. & seq. Item Tit. Humilitas.

Dominica XI. post Pentecosten.

De fine Dei, propter quem dedit homini usum loquela.

1. *Solutum est vinculum linguae ejus, & loquebatur recte.* Marc. 7. Non puto praestantius encomium de homine Christiano deprædicari posse, quam illud: *Loquebatur recte!* lingua enim sensus, & membrum est millenis erroribus praeteritis obnoxium? ideo Christus Dominus sanans hodie mutum: *Expuens...* *Et in caelum suspiciens ingemuit;* quia in hac unica lingua, innumerabilia peccata & errores intus est; hinc S. Bernardus ait: *O Bone Deus! excruciaris mille tormentis, & non gemis nunc autem ad linguam solutionem gemis: esse tibi impiorum lingua severior omni mortis telo!* Vide Trauer Gallus cant. fol. 964. Quomodo ergo corrigendi sunt errores! quomodo usurpanda lingua, ut loquatur recte? Hoc desumendum est ex triplici fine, propter quem Dominus Deus homini loquelam dedit, prout explicat Cardinalis Hugo. Audiamus! 1. Loquela data est ad *Laudandum Deum!* Deus ab omni aeternitate in omnem aeternitatem ex seipso felix nullius quidem obsequio indiget, nihilominus dignus est, ut omnium Angelorum & hominum cordibus ametur, & linguis laudetur: praeterea summae gratitudinis lex exigit, ut grates illi rependamus infinitis pro Beneficio creationis, redemptionis, conservationis, alisque innumeris, &c. 2. Loquela data est ad *edificandum proximum!* quilibet Christianus operam conferat, ut proximo pia monita & consilia ad salutem suggerat, ad virtutem

extimulet, & a vitiis retrahat. &c. 3. Loquela data est ad *consolandum seipsum.* Idque facere cum profundissima humilitate quilibet Christianus debet, non tantum coram Deo, sed & coram ejus Vicario, accusando se contrito corde de omnibus peccatis. &c. Vide Barz. ferm. 22. n. 28. Homo triplici modo debet esse bene dispositus, ad Deum, ad proximum, & ad seipsum; igitur verba illius ad hunc triplicem finem debent esse ordinata. *Qui prophetae hominibus loquitur ad edificationem, ad exhortationem, & consolationem.* Vide P. Segneri *Manna* an. 26. Junii. n. 3.

Quomodo, & quibus observari observandus peccator converti debeat ad Deum.

2. *Adducunt ei sordum & mutum.* Marc. 7. Prodigiosa sanatio surdi & muti cum omnibus circumstantiis & ceremoniis, allegorice significat, quid faciendum sit homini peccatori serio ad Deum se convertere volenti; sicut enim Divinus Redemptor miserum hominem duxit foras de turba, digitum in aures ejus inseruit, caelum ingemiscendo suscepit, & demum per vocem Epheta loquelam ei praecipit; ita pariformiter peccator serio converti desiderans: 1. *Duci debet sorsum de turba,* id est, a mundanis confortiis, ab occasionibus, & periculosis familiaritatibus ante omnia separandus est. Sicut enim separanda est palea ab igne, ne novum oritur incendium: ita verus penitentem malam societatem fugere debet, ne contrahat de novo contagionem peccati. 2. *Digitus Dei in aures illius inserendus est;* id est, humiliter implorare debet gratiam Spiritus Sancti, qui per digitum Dei intelligitur, & quidem gratiam illuminativam intellectus, ut agnoscat gravitatem peccati, & gratiam mortem Voluntatis, ut illud serio desitetur. 3. *Susplicere & ingemiscere debet in caelum;* id est, Misericordiam Dei implorare, & indulgentiam per merita Christi confidenter sperare. 4. *Vocem Epheta sibi commendatam habeat,* & in confessione intima arcana conscientiae aperiat: deinceps vero in consorcio humano lingua ita utatur, ut observet monitum Spiritus Sancti: *Verbis tuis facito stateram,* id est, prout explicat S. Ambrosius, *ut sit gravitas in sensu, in sermone pondus, & in verbis modus.* Vide Speranzam punct. 115. Item Balsamum in Melitae, hac Dom. n. 2.

De Clau. Specul. univers. Pars III.